

УДК 69.003:658

Костенко Світлана Володимирівна

Аспірант кафедри менеджменту в будівництві

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

МЕЦЕНАЦТВО ТА БЛАГОДІЙНІСТЬ ЯК СПОСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТІВ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РЕСТАВРАЦІЇ

***Анотація.** Розглянуто питання збереження пам'яток культурної спадщини за допомогою благодійництва та меценатства. Виділено основні переваги та недоліки у функціонування даних механізмів в Україні, розглянуто зарубіжний досвід запровадження меценатства та благодійництва у всіх сферах життя.*

***Ключові слова:** меценатство; благодійність; реконструкція; реставрація; інвестиції; управління проектами*

***Аннотация.** Рассмотрен вопрос сохранения памятников культурного наследия с помощью благотворительности и меценатства. Выделены основные преимущества и недостатки в функционировании данных механизмов в Украине, рассматривается зарубежный опыт внедрения меценатства и благотворительности во всех сферах жизни.*

***Ключевые слова:** меценатство; благотворительность; реконструкция; реставрация; инвестиции; управление проектами*

***Abstract.** In the article the question of maintenance of monuments of cultural legacy rises by charity and patronage. Basic advantages and failings are selected in functioning of these mechanisms in Ukraine, foreign experience of introduction of charity is examined in all spheres of life. Among the most ponderable problems which exist for today in Ukraine, the basic are selected, among which the most essential place is occupied by a legislative mechanism which answers the requirements of modern economy not to a full degree, the same in place of encouragement of patron of art and eleemosynary activity, there is a reverse process as a result of which, persons interested to inlay facilities becomes less. Therefore by a basic task which needs immediate solving – forming of the system of state stimulation of charity and patronage, which are one of basic methods of bringing in of investments in the management of projects of reconstruction and restoration.*

***Key words:** patronage; charity; reconstruction; restoration; investments; management projects.*

Постановка проблеми

Застосування в якості механізму управління проектами реконструкції та реставрації механізму меценатства та благодійництва не нове, але доволі популярне закордоном. Це взаємовигідна співпраця між приватним партнером та державою.

Концепція соціально відповідального бізнесу є ідейною основою меценатської діяльності сучасності. Цей фактор високо підіймає етичну планку вимог до сучасного підприємництва, однак на етапі формування ринкових відносин бізнес поставлений у ситуацію виживання, що актуалізує мотивацію самозбереження і не сприяє альтруїзму. Тому меценатська діяльність бізнесу носить стихійний характер.

Позиція сучасної держави щодо меценатської

діяльності повинна ґрунтуватися на забезпеченні становлення доброчинництва, здійснювати організаційно-правові і фінансові заходи, які направлені на стимулювання бізнесу, займатися меценатством і благодійністю.

Проте в Україні на даний момент, існує безліч проблем, що пов'язані з функціонуванням механізму та його застосуванням на законодавчому рівні. Головною перешкодою до залучення коштів на фінансування проектів реконструкції та реставрації є відсутність мотивації з боку держави для меценатів, що мають бажання вкладати кошти.

Мета статті

Мета статті – це визначення ролі та місця меценатства як одного з основних механізмів управління проектами реконструкції та реставрації,

визначення недоліків функціонування, визначення мотиваційних стимулів, що не вистачає в Україні для повноцінного застосування у проектах реконструкції та реставрації.

Аналіз досліджень і публікацій

Меценатська діяльність бізнесу та стимулювання соціальної діяльності бізнесових структур з боку органів публічної влади розглядається в працях вітчизняних науковців, таких як О. Донік, В. Халецького, С. Мельник, О. Семашко, Т. Курінної, Л. Думи, Л. Хобти, Л. Чупрій.

У статті буде розглянуто стан меценатства в Україні комплексно у взаємодії з усіма факторами, що діють на нього, проведено дослідження зарубіжного досвіду в даній сфері, та зроблено висновок про необхідні кроки на шляху до популяризації такого виду діяльності в якості механізму управління проектами реконструкції та реставрації.

Викладення основного матеріалу

Державна влада зацікавлена в тому, щоб постійно заохочувати інтерес підприємців до соціальної роботи, благодійництва та меценатства, що, у свою чергу, сприяє створенню позитивного іміджу фірми та її керівництва.

Меценатська діяльність ґрунтується на ініціативі, творчості, цивільній свідомості і тому є за певних обставин важливим елементом культурного розвитку і етичного вдосконалення суспільства, одним із шляхів досягнення соціального партнерства і зниження соціальної напруженості.

Меценатство можна також розглядати як спосіб збереження, підтримки і примноження цінностей вітчизняної культури. Для меценатства характерно, що фінансування відбувається у вигляді приватних дарів або грошових вкладень без безпосереднього розрахунку на отримання прямих або непрямих вигод.

Меценатство не може підміняти соціальну політику, яка проводиться на місцевому та державному рівнях відповідними органами влади. У той же час, вона може сприяти її формуванню за допомогою механізму соціального замовлення. Вирішення цього завдання можливе лише за умови відкритості і взаємної поваги для всіх учасників соціального партнерства. Держава покликана активно взаємодіяти з бізнесом у вирішенні соціальних проблем, у той же час, реалізуючи свою роль в якості регулятора соціальної системи.

Стимулювання – це комплекс заходів матеріального та нематеріального характеру, спрямованих на формування мотивів суб'єктів для

досягнення цілей. Стимулами можуть бути: державні премії, державні нагороди, правові та економічні пільги, заохочення, винагороди, гранти, вищі посади.

Різні країни по-різному підходять до стимулювання меценатської діяльності бізнесу. В розвинутих державах меценатська діяльність підтримується всіма можливими державі засобами і методами. Насамперед – шляхом законодавчого регулювання [1].

У Бразилії, Німеччині, Угорщині, Іспанії, Швейцарії, Японії – це норми конституцій і громадянських кодексів.

Роль координуючих центрів виконують різноманітні органи. В Австралії і Данії такими центрами є уряди, які заохочують меценатську діяльність бізнесу, створення благодійних організацій, і зокрема забезпечення їх необхідною інформацією.

В Данії ця функція покладена на Регістр фондів. В Японії не встановлюється податок на прибуток організацій, які діють в інтересах суспільства, а також експериментальних і дослідницьких корпорацій.

Необхідно зазначити, що функція держави, як важливого регулятора меценатської діяльності, зосереджена на удосконаленні законодавства у сфері економічного стимулювання меценатства комерційних структур за допомогою раціональних податкових пільг.

Наприклад, у США ефективно діють податкові пільги на благодійність та меценатство: з одного боку, в країні діють податкові знижки, а з другого – сформувалася складна система контролю з метою виключити будь-які схеми відмивання коштів й ухилення від оподаткування.

США виробили численні механізми участі бізнесу в соціальній підтримці суспільства: велика кількість корпоративних фондів, націлених на вирішення різних соціальних проблем за рахунок бізнесу. Американський бізнес зацікавлений у добровільних вливаннях в освіту, пенсійні та страхові схеми для персоналу та інші соціально значущі програми. Соціально активна поведінка корпорацій заохочується відповідними податковими пільгами, що закріплено на законодавчому рівні.

Від податків на прибуток звільняються тільки ті компанії, які роблять пожертвування за одним із трьох напрямів: культура, наука та охорона здоров'я, причому пільги отримуються тільки після того, як відповідне Міністерство внесе їх до переліку компаній, які звільнені від податку. Для США характерним є мінімальне втручання держави у приватний сектор, але незважаючи на це, відомі традиції систематичної участі бізнесу та держави у фінансуванні різних некомерційних проектів.

Наприклад, деякі корпорації здійснюють внески до програми боротьби з наслідками цунамі. У США цілий ряд інвестиційних фондів шукають так звані «зелені підприємства», що мають добру репутацію з точки зору турботи про суспільство та екологію. Таким підприємствам легше залучити фінансування, для них зменшуються відсотки на кредити та позики.

Через зміни пільгового законодавства тільки за 2005 р. загальна сума корпоративного та власного спонсорства у США зросла на 7% [6].

В усьому світі для розвитку меценатства створені такі умови, що бізнесу вигідно вкладати кошти в мистецтво, науку, освіту, тому що це, наприклад, може зменшити кількість податків, які сплачує фірма, або, взагалі, позбавити від їх сплати. Українські бізнесмени часто не відчують перспективи віддачі від вкладених у благодійництво та меценатство коштів.

Меценатство повинно бути почесним. Наприклад, у Швеції кожного року вручають медаль тим, хто сплатив найбільше податків. Це, відповідно, рухає моральну і матеріальну мотивацію підприємців.

На відміну від США, європейські корпорації більш схильні до обмеження своєї відповідальності перед суспільством. Європейська модель соціально відповідального бізнесу не є відкритою лінією поведінки компанії і, як правило, регулюється нормами, стандартами та законами відповідних держав, тому що більшість соціальних проблем відносяться європейськими компаніями до сфери етичної відповідальності.

Європейці не дуже довіряють приватному сектору, саме цим пояснюється більш високий рівень уваги до бізнесу з боку громадськості, наприклад, щодо питань атомної енергетики, випробувань препаратів на тваринах, генної інженерії тощо.

Благодійність у Європі не така популярна, як у США та пояснюється високим загальним рівнем податкового тягаря, що суттєво перевищує американський. Як наслідок, європейські компанії беруть участь у філантропічних акціях винятково через юридично закріплені механізми. У багатьох країнах Європи законодавчо закріплено обов'язкове медичне страхування та охорона здоров'я працівників, пенсійне регулювання та ряд інших соціально значущих питань [2].

Так, наприклад, у Франції існує закон, який зобов'язує компанії звітувати про виконання програм соціальної відповідальності та охорону навколишнього середовища. При цьому контроль за дотриманням соціального та екологічного законодавства здійснюється трудовими інспекціями і профспілками. У Німеччині в обмін на

пожертвування видається спеціальний сертифікат, що дозволяє зменшити базу оподаткування у розмірі пожертвованої суми. Більш того найбільш престижні меценати перебувають на верхівці громадського визнання і є постійними гостями на урочистих прийомах, включаючи й ті, що проводяться у резиденціях керівництва держави.

Виділяють британську модель соціально відповідального бізнесу, яка поєднує у собі елементи американської та континентальної моделей.

Принциповим її моментом є яскраво виражена ініціативність самого бізнесу в утворенні проєктів у сфері меценатства, що по своїй суті повністю відповідає принципу добровільності.

Загальною рисою цієї моделі є, перш за все, активна підтримка бізнесу з боку держави та добре розроблена система заходів соціального забезпечення та охорони здоров'я. Участь влади у розвитку меценатської діяльності виявляється у налагодженні партнерства із власниками підприємств у секторі освіти, які беруть участь у фінансуванні проєктів, наданні податкових пільг, просуванні ініціатив щодо відповідності національних стандартів до міжнародних. У цілому процес розвитку британської моделі меценатської діяльності бізнесу носить поступовий характер. Найважливішою подією стало скликання найбільшої асоціації для ініціатив у сфері меценатства – «Бізнес у громадськості», яка стимулювала створення державно-приватних партнерств, завдяки чому влада разом із приватними підприємствами займалася вирішенням найгостріших соціальних проблем. Активну роль відіграє британська влада у політиці підтримки компаній, які висвітлюють свою діяльність у соціальній, природоохоронній сферах та взаємовідносинах із персоналом, цілий ряд законодавчих актів встановлює пільговий режим оподаткування для компаній, що дотримуються напрямів соціально відповідального бізнесу та позицій ділової етики, особливо у питаннях ефективного використання енергії, вторинної переробки відходів виробництва тощо [6].

У більшості країн світу соціальна звітність – лише один із широкого спектра методів, за допомогою яких держава мотивує бізнес турбуватися про розвиток суспільства. Також ефективним є метод матеріального заохочення компаній, які інвестують проєкти соціального значення у вигляді податкових відрахувань, податкових канікул, вільних економічних зон або підтримки міжсекторного партнерства бізнесу у вигляді тренінгів, грантів, обміну фахівцями тощо. Головне, що держава створює середовище, яке сприяє стимулюванню та винагороді компаній за добру соціальну поведінку.

В Україні меценатська діяльність бізнесу – це добровільний внесок приватного сектору у громадський розвиток через благодійність та механізм соціальних інвестицій. У сфері соціальних інвестицій в Україні помітні проблеми, пов'язані з інституціональною недосконалістю: держава формує недостатньо ефективні правові та соціальні інститути.

Держава має підтримувати соціальні ініціативи бізнесу матеріально та морально, особливо у період соціально-економічної кризи. Від ефективності відносин держави та бізнесу залежить ступінь відповідності корпоративних соціальних інвестицій як запитам самого бізнесу, так і інтересам розвитку країни. Наприклад, держава має демонструвати прозорість у проголошенні пріоритетних напрямів, до яких бізнес може приєднатися, або не маючи можливості виявити ініціативу, орієнтуючись на національні пріоритети, розділяти з бізнесом ризики, які виникають у зв'язку з новими ініціативами.

За минулі два десятиліття у взаєминах між державою, громадськими інституціями і приватними компаніями у всьому світі відбулися істотні зміни. На перший план вийшли принципово нові форми суспільної взаємодії. У державних структурах поступово приходить розуміння того, що жорстке регулювання і податки не генерують зростання суспільного добробуту. Акценти у взаємодії з приватним сектором поступово зміщуються у бік добровільного саморегулювання.

З іншого боку, приватний сектор поволі переходить від безсистемної добротності до складніших, стратегічних форм взаємодії з громадськістю й урядом [1, с. 142].

Державним структурам у цій системі відводиться, на перший погляд, пасивна роль арбітра (по-перше, через обмеженість державного та місцевих бюджетів, а, по-друге, через засадничі принципи незалежності громадського активу від державних інституцій). Натомість найбільш активними учасниками такої співпраці покликані стати саме громадські організації та підприємства. Перші, функціонуючи здебільшого на засадах гарантування з боку міжнародних донорських структур, закордонних приватних фондів і міжнародних програм технічної допомоги, усвідомлюють необхідність залучення місцевих ресурсів для власного розвитку. Другі все глибше розуміють свою причетність до соціальних потреб громади, а також роблять ставку на значну рентабельність свого бізнесу в контексті його суспільної корисності. Крім того, діловій еліті стає очевидним, що громадський сектор, який достатньо зміцнів за роки незалежності, реально здатен генерувати значні економічні вигоди.

Зараз в Україні є меценати, що роблять пожертвування, які обчислюються мільйонами гривень. Наприклад, найбільший благодійний проект 2005 року – відновлення колишньої резиденції гетьманів України – міста Батуріна, на який по 5 млн грн виділили 17 бізнесменів [1].

Добровільні пожертвування бізнесменів – завжди адресні. У них є своя політика успішної компанії стосовно суспільства, у якому вони працюють.

Ця політика проста: суспільство дає їм можливість заробляти гроші – «ми хочемо частину цих грошей повернути суспільству» [2].

До основних проблем благодійницького та податкового законодавства належать:

1. Недостатня ефективність податкових пільг для донорів благодійної діяльності.

2. Нечітка визначеність ознак основної діяльності благодійної організації, що дають можливість отримати статус неприбутковості.

3. Недосконалість та неузгодженість норм законодавства про оподаткування одержувачів благодійної допомоги.

4. Неможливість отримання податкового кредиту.

5. Наявність територіального статусу благодійної організації.

6. Невизначеність правового статусу благодійних фондів, установ, спонсорів і меценатів

Для вирішення цих проблем були запропоновані такі кроки:

1) внесення змін у податкові пільги для донорів шляхом збільшення відсотка оподаткованого доходу (прибутку), що включається до валових витрат або податкового кредиту донорів (до 10-20%, як у більшості країн ЄС); звільнити від оподаткування певний відсоток суми окремих пожертв без обмеження загальної суми; встановити альтернативну податкову базу для звільнених від оподаткування благодійних внесків у межах відсотка валового (сукупного) доходу та/або окремих витрат [8].

2) звільнення від оподаткування доходів від основної діяльності в межах певної максимальної суми або відсотка загального річного доходу благодійної організації, або доходів від видів діяльності, які звільнені від податку на додану вартість.

3) встановлення чіткого критерію основної діяльності (не більше 40% загального доходу благодійної організації за три роки має надходити від господарської діяльності);

4) поширити на суб'єктів благодійності права на податковий кредит, зменшити ставку податку на додану вартість;

5) підвищити фіксований розмір звільненої від оподаткування благодійної допомоги фізичним особам; підвищувати розмір звільненої допомоги відповідно до розмірів прожиткового мінімуму;

б) скасування вимог щодо територіального статусу благодійних організацій;

7) визначення особливостей правового статусу благодійних фондів та установ, спонсорів і меценатів.

Крім внесення змін до закону «Про благодійництво та благодійні організації» та податкового законодавства, слід було б також прийняти закон про меценатство. Термін «меценатство» згадується в статті 1 Закону України «Про благодійництво і благодійні організації» як специфічна форма благодійництва, але не визначаються його основні ознаки. Нова редакція проекту закону «Про меценатство» №. 6176 від 22.09.2004, розроблена Міністерством культури і туризму України у 2007 році, вже містить не лише більш розроблену термінологію щодо меценатської діяльності, а й систему державного протекціонізму стимулювання розвитку цієї галузі. Після відповідного доопрацювання та узгодження з положеннями Закону «Про благодійництво і благодійні організації» даний проект потрібно подати на розгляд Верховної Ради.

При внесенні змін до благодійницького та податкового законодавства потрібно також урахувувати європейські і світові законодавчі норми, які стимулюють розвиток новітніх форм та тенденцій розвитку благодійної діяльності.

Серед них можна назвати такі.

1) *Відсоткова філантропія* – правова норма ряду країн Східної Європи, зміст якої полягає у можливості переадресувати 1% сплаченого податку на суспільні/культурні потреби безпосередньо окремій організації у цій сфері. Даний механізм надання благодійної допомоги є ефективним засобом залучення широких верств суспільної підтримки розвитку та формування громадської відповідальності за культуру. Відсоткова філантропія сприяє формуванню громадянського суспільства та популяризації благодійної діяльності серед широких верств населення.

2) *Венчурна філантропія (ВФ)* – це галузь благодійної діяльності, в якій моделі приватної власності/венчурного капіталу застосовуються у неприбутковому і благодійницькому секторах. Європейська асоціація венчурної філантропії розробила таке визначення: ВФ – це такий підхід до благодійності, при якому в соціальному секторі застосовуються принципи венчурного капіталу, такі як довготривале інвестування та практична підтримка. Венчурні філантропи працюють у партнерстві з широким колом організацій, які мають

чіткі соціальні цілі. Це можуть бути благодійні інституції, соціальні підприємства чи соціально спрямований бізнес із організаційною формою, що відповідає законодавству даної країни та культурним нормам [3].

3) *Ендавмент* – сума коштів або цінних паперів, які вносяться благодійником у банк або небанківську фінансову установу, завдяки чому набувач благодійної допомоги отримує право на використання процентів або дивідендів, нарахованих на суму такого ендавменту. При цьому такий набувач не має права витратити або відчужувати основну суму такого ендавменту без згоди благодійника. Фактично всі великі організації культури, музеї, благодійні фонди Заходу мають ендавменти, які становлять 10-15% річного прибутку.

Значною проблемою в контексті популяризації благодійницької діяльності є також недостатній рівень висвітлення цієї діяльності у ЗМІ, а відтак недостатній рівень обізнаності населення про благодійницькі заходи.

Слід зазначити також недостатню зацікавленість владних структур у підтримці благодійницьких заходів.

Значну увагу потрібно приділяти формуванню у громадської думки іміджу престижності статусу «благодійника» та «мецената» [3].

Зокрема, у Франції одним із таких стимулюючих механізмів є щорічна спонсорська премія «Les Oscars», заснована у 1980 р. незалежною організацією Admical.

Премія має національний статус, а її основною ідеєю є заохочення розвитку благодійництва у сфері культури. В Україні подібні ініціативи проявляють певні громадські організації та фонди.

Зокрема, у 2008 р. Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000», Всеукраїнський благодійний фонд «Дитячий світ» та інші структури організували конкурс «Благодійник року», на Чернігівщині започатковано конкурс «Благодійник року» імені меценатів Тарновських. Варто було б відповідними президентськими указами організувати щорічний конкурс «Меценат року», затвердити відповідні державні нагороди за благодійницьку та меценатську діяльність, які б вручалися особисто Президентом України з висвітленням у ЗМІ [4].

Зарубіжний досвід

Сьогодні у світі і Європі, зокрема, дедалі більше уваги приділяється традиціям меценатства, розвивається корпоративна філантропія, зростає бізнес-етика. На Заході здійснення благодійницької діяльності зумовлено високим рівнем соціальної відповідальності бізнесових структур. І великі корпорації, і заможні люди створюють благодійні

фонди або направляють значні кошти на благодійні цілі. Зокрема, один із найбагатших людей світу Ворен Баффет переказав неймовірну суму грошей – понад 30 млрд доларів – у благодійний фонд Білла Гейтса. У західних країнах держава активно підтримує розвиток благодійництва та меценатства, створюючи для цього досить сприятливі умови. У Бельгії і Великобританії передбачене стимулювання спонсорства шляхом вилучення суми, витраченої на рекламу та маркетингові операції, з обсягів, що обкладаються податком. В Австрії та Франції спонсорство трактується як маркетингові витрати компанії на рекламу і не оподатковуються [5].

У США меценатська та благодійницька діяльність має також значні пільги. У цій країні розмір добродійної пільги – до 10% доходу компанії; із пожертвувань у грошовій формі можна отримати податкове вирахування в межах 50% річного доходу, із пожертвувань не в грошовій формі – 20-30%. Тому щорічні відрахування на добродійність в США досить значні: наприклад, за 2007 р. в країні було пожертвовано близько \$300 млрд доларів, причому 75,6% цієї суми – внески приватних осіб. Загальний обсяг благочинності у США останніми роками становить близько 2% від ВВП. У Франції в 2003 р. упроваджена податкова система, що передбачає зменшення на 60% податків підприємств у разі надання ними меценатської допомоги. Угорщина дозволяє відраховувати на меценатство 70% прибутку підприємств і компаній, Греція – 30%, Німеччина – 33,2% [10].

Значну увагу у зарубіжних країнах приділяють моральному заохоченню благодійників.

Наприклад, в Оттаві (Канада) у дворі однієї із шкіл можна побачити три гранітні колони. На першій із них значиться назва фірми, що пожертвувала школі близько 1 млн доларів. На другій – назви організацій, що виділили десятки тисяч доларів. На третій висічені прізвища приватних жертводавців. Указані суми внесків навіть у розмірі \$5. У Швеції, Франції щорік проводиться церемонія «Меценат року».

Слід зазначити, що, незважаючи навіть на економічний спад, розвиток благодійності у багатьох західних країнах не зменшується. Про це свідчать результати дослідження, опубліковані світовим провайдером фінансових послуг Barclays Wealth у липні 2009 року. Чверть потужних інвесторів Великої Британії та США, інвестиційні активи яких перевищують мільйон доларів США, збільшили обсяги благодійної допомоги упродовж останніх півтора року. Три чверті – залишили на попередньому рівні [9].

Більшість із 500 опитаних інвесторів зізналася, що в разі продовження кризи вони будуть економити на предметах розкоші, харчуванні,

на святах і подорожах, а також на співробітниках. Ці статті, за словами опитаних, витратніші, ніж благодійні пожертви.

Заможні благодійники хочуть бачити високу результативність своїх благодійницьких пожертв. 45% донорів високого рівня погоджуються віддати свої статки при житті, аби стати свідками їх впливу на суспільство. 40% вважають, що благодійні організації найкраще будуть використовувати пожертвування. Водночас 51% із цим не погоджується. Чимало донорів схиляється до інвестування в окремі соціальні проекти, а не до передачі коштів великим фондам.

Багато експертів відзначають виникнення суто української форми меценатства: негласна допомога – передача грошей, що оформлені як витрати за іншими статтями. Такому способу віддають перевагу ті, які намагаються знизити прибуток підприємства [7]. В цьому випадку краще займатися спонсорством: гроші на це відносяться до витрат підприємства, а також з'являється можливість прорекламувати себе.

Слід визнати, що юридичні та фізичні особи під виглядом благодійної діяльності часом намагаються уникнути сплати частини податків, завищують ціни на передані музеям твори мистецтва і товари, що надаються фондам соціальної допомоги, і незаконним шляхом набувають інших пільг.

У 1983 р. служба внутрішніх податків США провела вибірккову перевірку 223 пожертвованих предметів і виявила, що вартість половини з них було завищено в середньому у 6,7 рази. Для боротьби з цим явищем Конгрес США прийняв закон про значне підвищення штрафів у випадках використання меценатства з подібною метою та як засобу ухилення від податків. Необхідно зазначити, що на практиці, митці, діячі культури, задіяні в недержавних установах, скаржаться на відсутність підтримки держави і в той же час фіксується абсолютний брак стимулів для спонсорства і меценатства, залучення недержавних джерел фінансування культури.

Сьогодні держава неспроможна взяти на себе повне фінансування закладів культури, творчих колективів і діячів культури та мистецтва. Але вона може створити правові та економічні умови для стимулювання недержавної матеріальної підтримки культури, залучення приватного капіталу, відродження традицій меценатства [8].

Повинні бути забезпечені спеціальні податкові пільги для тих, хто фінансово підтримує розвиток культури та мистецтва.

Вирішення даної проблеми є запорукою того, що більше людей буде займатися благодійністю.

Висновок

Підсумовуючи вищевказане, можна зробити висновок, що основу системи державного стимулювання меценатської діяльності бізнесу становлять:

1. Законодавче визначення правових, економічних та організаційних основ управління зазначеною сферою;

2. Формування раціональної організаційної структури органів державної влади та місцевого самоврядування, які б відповідали за розвиток меценатства;

3. Застосування системи економічних важелів та стимулів регулювання бізнесу та його меценатської діяльності; забезпечення доступу бізнесових структур до інформації, необхідної для реалізації меценатства.

Список літератури

1. Колосова Н. А. *Благодійна діяльність в культурі України в контексті вітчизняних і європейських традицій* / Н. Колосова, – К., 2006. – 204 с.
2. Ярошенко Л. *Заможні Заходу б'ють благодійністю по кризі* [Електрон. ресурс] / Л. Ярошенко // Український форум благодійників. – Режим доступу: <http://www.ufb.org.ua/international/1335.html>
3. *Що таке венчурна філантропія.* [Електронний ресурс] // Український форум благодійників. – Режим доступу: <http://www.ufb.org.ua/international/651.html>
4. Чупрій Л. *Роль спонсорства і меценатства у відродженні історико – культурної спадщини в контексті реалізації гуманітарної політики держави.* – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/647>.
5. Подаянко М.Ю., Кошкин В.К., Чернова Л.С. *Попереднє формування портфеля проектів* // *Управління розвитком складних систем.* – №13. – 2013. – С. 37-39.
6. Рич М.І. *Цінності зацікавлених сторін в соціальних та комерційних проектах* // *Управління розвитком складних систем.* – №13. – 2013. – С. 45-49.
7. Геращенко Н.О. *Концепція формування цілей проектів соціального розвитку* // *Управління розвитком складних систем.* – №9. – 2012. – С. 26-29.
8. Катаргіна Т.І. *Збереження пам'яток культурної спадщини у Великій Британії, США, Канаді (історія і сучасність): монографія* / Т. І. Катаргіна. – К.: НАН України Ін-т історії України, 2003. – С. 52-62.
9. Курило Т.В. *Становлення та розвиток законодавства про охорону культурної спадщини України в сучасний період* // *Право України.* – 2001. – № 3. – С. 108-110.
10. *World giving index 2014. A global view of giving trends. December 2012.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.cafonline.org/pdf/CAF_WGI2014_Report_1555AWEBFinal.pdf

References

1. Kolosova, N.A. (2006). *Eleemosynary of activity in the culture of Ukraine in the context of home and European traditions.* Kyiv, Ukraine, 204.
2. Yaroshenko, L. *Rich West beat charity on the crisis/ Ukrainian forum of people who are engaged in charity.* Access mode: <http://www.ufb.org.ua/international/1335.html>.
3. *What is the venture philanthropy.* Access mode: <http://www.ufb.org.ua/international/651.html>.
4. Chupriy, L. *Role of sponson and patronage of art in the revival of historical and cultural heritage in context of realization of humanitarian politics of the state.* Access mode: <http://social-science.com.ua/article/647>.
5. Podayenko, M.Yu. (2013). *Previous portfolio construction by projects* / M.Yu. Podayenko, V.K. Koshkin, L.S. Chernova // *Management of development of complex systems.* 1, 37-39.
6. Rich, M.I. (2013). *Values of parties concerned are in social and commercial projects .Management of development of complex systems.* 13, 45-49.
7. Geraschenko, N.O. (2012). *Conception of forming of aims of projects of social development/ Management of development of complex systems.* 9,26-29.
8. Katargina, T.I. (2003). *Maintenance of sights of cultural heritage in Great Britain, USA to Canada (history and contemporaneity): monograph.* Kyiv, Ukraine: NAN of Ukraine, In-t of Ukrainian history.
9. Kurilo, T.V. (2003). *Becoming and development of legislation is about the guard of cultural inheritance of Ukraine in a modern period.* Pravo Ukraine. 3,108-110.
10. *World giving index 2014. A global view of giving trends. December 2012.* [Електронний ресурс]. Access mode: https://www.cafonline.org/pdf/CAF_WGI2014_Report_1555AWEBFinal.pdf

Стаття надійшла до редколегії 22.10.2014

Рецензент: д-р екон. наук, проф. В.Г. Федоренко, Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ.